

Predmet: Labljane

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 6/24

Krivično delo: Organizovanje i podsticanje na izvršenje genocida i ratnih zločina iz člana 145. stav 2 u vezi stava 1 KZ SRJ

Optuženi: Tefik Mustafa

Javni tužilac za ratne zločine: dr Svetlana Nenadić

Sudsko veće: sudija Snežana Nikolić Garotić, predsednica veća

sudija Zorica Avramović, članica veća

sudija Vladimir Duruz, član veća

Branioци: adv. Sead Spahović

adv. Ahmed Delimeđac

Glavni pretres: 25. 02. 2025.

Na današnjem glavnom pretresu ispitivana su tri svedoka i iznošene su završne reči.

Ispitivanje svedoka Siniše Pavića:

Svedok Siniša Pavić, sin nestalog Živojina Pavića, ostao je u svemu pri iskazu koji je ranije dao Javnom tužilaštvu za ratne zločine. Naveo je da o događaju nema neposrednih saznanja, te da mu je o događaju pričao pokojni komšija Mire Pavić koji je tog dana bio na mestu događaja. O događaju su mu pričali i drugi rođaci i rođeni brat, koji takođe nije imao neposredna saznanja, ali za kojeg je svedok naveo da je o događaju „sve bolje znao“. Na pitanje suda ko je svedoku rekao da su njegovog oca na mestu događaja tukli, svedok je pokušao da čita iz beleški koje je poneo, ali je nakon prigovora branilaca i opomene suda rekao da ne može baš svega da se seti. Naveo je da je bilo priče da su sva trojica izvedena iz kamiona i da su ih tukli ljudi u crnoj odeći. Na pitanje suda da li poznaje okrivljenog, svedok je odgovorio da zna kome se sudi i nakon par sekundi rekao ime Tefika Mustafe, nakon čega je odbrana okrivljenog reagovala i tražila da se u zapisniku konstatuje da svedok iz beleški čita ime okrivljenog uz komentar da svedok „jedva zna“ ko je okrivljeni. Svedok je zatim opisao okrivljenog kao „crnog, omalenog, pogrbljenog“ dodavši da je okrivljeni „voleo kamione“ te da ga zna iz prodavnice „mešovite robe“ koju je držao otac okrivljenog. Na pitanje tužioca da li ima nekoga na Kosovu svedok je odgovorio „imam i plašim se za njihovu bezbednost, moguće da će da ih ubiju“. *[napomena posmatrača: svedok je ovaj odgovor na pitanje tužioca dao automatski, zvučalo je neprirodno i uvežbano, nije bio u skladu sa načinom na koji je do tada davao odgovore]*. Na pitanje odbrane svedok je odgovorio da je bio policajac, te da se po naređenju sa ostatkom policije povukao već 13 juna, te da misli da posle toga nije bilo vojske ili policije na Kosovu.

Ispitivanje svedoka Jovice Stojkovića:

Svedok Jovica Stojković je izjavio da u svemu ostaje pri iskazu koji je ranije dao JTRZ-u. Naveo je da predmetnog dana „nije prošao taj punkt“, te da je bio nekih 50-60 metara od njega,

kada mu je komšija Pavić Saša neprimetno dao znak zbog čega je svedok pretpostavio da se nešto dešava, pa je okrenuo auto da ode odatle. Dok je okretao auto svedokov otac, koji se nalazio na mestu suvozača, rekao je „evo ih Ćopa i sinovi“, te da ih je svedok zatim ugledao. Naveo je da je video Ćopu i tri njegova sina Faika, Arifa i Tefika, a video ih je na 15-20 sekundi. Naveo je da ne zna koliko je ukupno Ćopa sinova imao. Dodao je da ih ne bi primetio da mu otac to nije naglasio, te da je na njih tek tada obratio pažnju. Naveo je da ne zna šta se na punktu dešavalo, „šta su radili“, ali zna da je bila „neka gužva, neka rasprava“. Objasnio je da Ćopu i sinove zna iz viđenja, „iz prolaza“, ne lično, te da ih je viđao u prodavnici koju je Ćopa držao, u kojoj je bio nekoliko puta sa ocem. Tefika je opisao kao lice „osrednjeg rasta, staro 35-36 godina, malo čupave kose i pogrbljeno“. Na pitanje branioca svedok je odgovorio da se kao policajac, prema naredbi MUP-a sa Kosova povukao 13. juna 1999. godine, da je tada ušao KFOR, ali da su se Srbi povlačili jer ih posle toga „niko nije branio“. Svedok je naveo da tokom rata nije viđao Ćopu, a da je njegove sinove video „možda nekoliko puta“, te da ne zna da li su svi Ćopini sinovi bili tu (na Kosovu) tokom rata.

Ispitivanje svedoka Miloša Perića:

Svedok Miloš Perić naveo je da u svemu ostaje pri iskazu koji je ranije dao JTRZ-u. Naveo je da o predmetnom događaju nema neposrednih saznanja, te da su mu o dešavanjima na punktu pričali majka, baba i deda, koji su tog dana tuda prošli. Predsednica veća, sudija Snežana Nikolić Garotić, pitala je svedoka zbog čega je u iskazu kod Tužilaštva odjednom rekao „Tefik je dolazio kod nas da kupi cigarete“ kada je u tom trenutku pričao šta se toga dana sa njegovom majkom događalo, a pre toga je rekao da nikoga ne poznaje. Svedok je odgovorio da je redosled tako u glavi formulisao, te da je mislio da „tu činjenicu treba tako da kaže“. Naveo je da su kod njega samo Albanci kupovali cigarete, ali nije mogao da navede koji. Na pitanje suda zbog čega se seća Tefika, a ostalih ne, objasnio je da je iz sela Labljane dolazio jedino on, a da su drugi Albanci koji su kupovali kod njega cigarete bili iz sela Kukavica. Naveo je da se u njegovom selu Slivovu „vrlo često pominjalo njegovo ime Tefik“, a na pitanje suda odgovorio je da to ime nije neuobičajeno za Albanca. Na pitanje da li može da se seti nečeg karakterističnog u vezi sa izgledom okrivljenog naveo je da je bio „čupav, star oko 40 godina, neuredne kose, proćelav sa zaliscima“. Naveo je da je okrivljenom cigarete prodao jednom, te da ga od ranije nije poznavao, a to što ga je zapamtio objasnio je time da su mu se „neke slike urezale u sećanju“, na šta je predsednica veća prokomentarisala „neke slike i ime i prezime“. Na pitanje branioca svedok je potvrdio da mu je prilikom davanja iskaza pred Tužilaštvom, tužilac rekao protiv koga se vodi postupak, te da je Kosovo napustio nakon Kumanovskog sporazuma, jer nije imao ko da ih štiti zbog povlačenja vojske i policije.

Na predlog branioca, advokata Seada Spahovića, pozvan je okrivljeni, koji je na pitanje branioca odgovorio da je njegov otac u Labljanu, gde su živeli, držao prodavnicu „mešovite robe“ u kojoj su prodavali i cigarete. Branilac je zatim naveo da između Slivova i Labljana ima 8,7 km, te da bi okrivljeni morao da pešači više od dva sata da u Slivovu kupi cigarete. Predsednica veća je zatim okrivljenog pitala da li su cigarete prodavali i u vreme bombardovanja, na šta je branilac prigovorio uz obrazloženje da sud postavlja kapciozna pitanja, s obzirom da je okrivljeni naveo da u vreme bombardovanja nije bio tu, te da na to

nema pravo. Javna tužiteljka za ratne zločine, Svetlana Nenadić, je uz komentar da „na takva pitanja tužilaštvo ima pravo“ pitala okrivljenog da li ima saznanja da li su u vreme bombardovanja prodavali cigarete u prodavnici, ali je branilac reagovao i okrivljenom rekao da ne odgovara na pitanja tužilaštva.

Nakon pauze od 15 minuta iznete su i završne reči.

Javna tužiteljka za ratne zločine Svetlana Nenadić je u završnim rečima navela da tužilaštvo u svemu ostaje pri optužnici, navodeći da je postojanje oružanog sukoba, između ostalog, opštepoznata činjenica, te da je međunarodni oružani sukob između snaga SRJ i vojnog saveza NATO trajao do 20.06.1999. godine kada je Kumanovskim sporazumom predviđeno povlačenje vojske i snaga SRJ, dok je istovremeni nemeđunarodni oružani sukob između snaga SRJ i naoružane OVK trajao do kraja decembra 1999. godine kada su snage OVK razoružane. Navela je da je civilni status žrtava utvrđen iz iskaza svedoka, na koji način je utvrđeno i mesto i vreme predmetnog događaja, postojanje i opis grupe OVK, kao i pripadnost okrivljenog OVK grupi, uz obrazloženje da su iskazi svedoka saglasni i logični. Tužilaštvo je predložilo da sud okrivljenog oglasi krivim i zatražilo kaznu od 1 godine zatvora, te da mu se produži pritvor.

Branilac okrivljenog, advokat Sead Spahović je u svojoj završnoj reči rekao da je u postupku ključna stvar da li je predmetnog dana postojao ili nije postojao oružani sukob, što je činjenično pitanje, koje u postupku treba utvrditi. Objasnio je da je za postojanja oružanog sukoba potrebno da postoje dve strane u sukobu, a da predmetnog dana nije bilo više ni pripadnika policije ni vojske Srbije, te naveo da su i svi svedoci rekli da su svoje domove napuštali jer nije imao ko da ih brani. Branilac je naglasio da nijedan napad na civile nije dozvoljen, o čemu on u postupku i ne govori, ali da je utvrđivanje postojanja oružanog sukoba nužna činjenica, jer bez njegovog postojanja nema krivičnog dela koje se okrivljenom stavlja na teret. Branilac, advokat Ahmed Delimeđac, je u svojoj završnoj reči rekao da je istraga sprovedena protivzakonito, da je svakom od svedoka pre davanja iskaza pročitana naredba tužioca u kojoj je detaljno naveden i identite i radnje koje se okrivljenom stavljaju na teret, pre nego što su svedoci pitani šta o događaju „sami imaju da kažu“. Branilac je takođe istakao da je sud, mimo saglasnosti tužioca i odbrane, pozvao svedoke da se na glavnom pretresu ispituju, te ih ispitivao ih „mimo alibija“ zbog kojeg su pozvani da svedoče, što po mišljenju branioca izlazi iz okvira člana 15. Zakonika o krivičnom postupku. Branilac je istakao da u iskazu svedok Jovica Stojković „ne zna ko je Tefik“ (komentar posmatrača: u toku postupka advokat je istakao da u iskazu svedok u jednom trenutku kaže da je Tefik sin, da bi posle rekao da je ime oca Tefik), da svedok Dobrivoje Pavić u svom iskazu kaže da o događaju ima saznanja od Nazmi Velije „a da niko ne zna ko je on (Nazmi)“. Branilac je zatim dodao da svedok Šaib Abdulahi u svom iskazu prvo kaže da je Marinkovića video „dok ga vode na streljanje“, a posle kaže da mu je „Marinković mahao dok je on (Šaib) bežao“. Branioci su tražili da se okrivljeni oslobodi optužbe, te da mu se ukine pritvor.

Okrivljeni se složio sa rečima branilaca i nije imao šta da doda.

Objavljivanje presude zakazano je za 28. februar 2025. godine u 13 časova.